№ 2. Warszawa, 13 Grudnia 1918 r. Rok I.

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH.

Cena numeru pojedyńczego 1 mk. „Dziennik Urzędowy" przyjmuje ogłoszenia instytucji społecznych i użyteczności publicznej, od osób zaś prywatnych tylko takie, które wynikają ze stosunku do władz rządowych i powyższych instytucji. Cena za wiersz drobnego pisma jednoszpaltowego 1 mk.

Redakcja i Administracja: Pałac Brühlowski, pl. Saski № 9.

I.

14.

DEKRET
o utworzeniu Rad Gminnych na obszarze b. Królestwa Kongresowego.

Do czasu wydania przez Sejm ustawy o samorządzie gminnym zarządza się, co następuje:

Art. 1. Ustawa o urządzeniu gmin wiejskich w Królestwie Polskiem z dnia 2 marca 1864 r. (Zbiór Praw T. II, Rozdział V: Organizacja Zarządu Królestwa Polskiego, art. 194—313) zachowuje moc obowiązującą ze zmianami i uzupełnieniami, w poniższych artykułach przewidzianemi.

Art. 2. W każdej gminie tworzy się Radę Gminną. Jednocześnie znosi się dotychczas istniejący urząd Pełnomocników Gminnych (art. 229 i 230 Organ. Zarz. K. P.). Wykonanie uchwał Rady Gminnej należy do Wójta.

Członkowie Rady Gminnej.

Art. 3. Rada Gminna składa się z Wójta i 12 członkow, wybieranych za pomocą tajnego głosowania przez Zgromadzenie Gminne względną większością głosów.

Członkowie Rady Gminnej pełnią swe obowiązki bezpłatnie.

Art. 4. Na członków Rady Gminnej oraz na Wójta mogą być obrane osoby, które mają prawo udziału w Zgromadzeniu Gminnem; jednak Wójt musi mieć 25 lat skończonych, a również umieć czytać i pisać po polsku.

Ar. 5. Zgromadzenie Gminne wybiera jednocześnie z Wójtem i Członkami Rady Gminnej zastępcę Wójta i 6-iu zastępców członków Rady Gminnej.

W razie ustąpienia którego z członków Rady Gminnej lub wybrania go na Wójta, miejsce jego zajmuje zastępca, który otrzymał z kolei największą ilość głosów.

Art. 6. Okres urzędowania członków Rady Gminnej i ich zastępców trwa lat 3.

Zakres działalności.

Art. 7. Do zakresu działalności Rady Gminnej należy:

a) przygotowywanie wniosków i budżetu na Zgromadzenie Gminne, oraz czuwanie nad wykonaniem jego uchwał;

b) zawiadywanie nieruchomościami i funduszami, należącemi do gminy, lub przez nią zarządzanemi;

c) kierownictwo i dozór nad instytucjami i zakładami gminnemi;

d) mianowanie, kontrola i usuwanie urzędników gminnych; nominację i uwolnienie Pisarza zatwierdza jednak władza nadzorcza;

e) kontrola działalności Wójta;

Z działalności swej Rada Gminna conajmniej raz do roku składa sprawozdanie wobec Zgromadzenia Gminnego.

Urzędowanie.

Art. 8. Wójt jest przewodniczącym Rady Gminnej. Przewodniczący zwołuje Radę Gminną na posiedzenia przynajmniej raz na miesiąc, w razie potrzeby zaś częściej. Przewodniczący obowiązany jest zwołać Radę Gminną na żądanie pięciu członków.

Zebrania Rady Gminnej są prawomocne przy udziale conajmniej połowy członków. Uchwały zapadają większością głosów obecnych; w razie równego podziału głos przewodniczącego przeważa.

Art. 9. O ile członek Rady Gminnej opuści trzy z rzędu posiedzenia Rady bez podania ważnych powodów, Rada Gminna może wykluczyć takiego członka na wniosek trzech członków Rady Gminnej.

Art. 10. Obrady Rady Gminnej są jawne. O ile przeto miejsce pozwala, na posiedzenia Rady mogą przychodzić za biletami, wydanemi przez przewodniczącego Rady Gminnej, mieszkańcy gminy, nie mają jednak prawa zabierania głosu i mogą być z polecenia przewodniczącego usunięci w razie przeszkadzania obradom. Rada Gminna może większością głosów uznać swe posiedzenie za poufne.

Wszystkie uchwały Rady Gminnej wpisuje się do specjalnej księgi protokułów, która jest dostępna dla każdego mieszkańca gminy. Sekretarzem Rady Gminnej jest Pisarz, który ma głos doradczy.

Art. 11. Do ważności umów, obowiązujących gminę, jako osobę prawną, potrzebny jest podpis Wójta i przynajmniej dwóch z czterech członków, upoważnionych do tego przez Radę Gminną.

Zgromadzenie gminne.

Art. 12. Prawo udziału w Zgromadzeniach Gminnych przyznane zostaje odtąd wszystkim, zarówno mężczyznom, jak i kobietom, o ile mają przynależność państwową polską i 21 lat skończonych, oraz od sześciu miesięcy zamieszkują w gminie. Zastrzeżenia przewidziane w art. 197 Org. Żarz. K. P., zachowują swą moc.

W razie nieuchwalenia w ciągu miesiąca budżetu przez Zgromadzenie Gminne — mimo dwukrotnego zwoływania go w tym celu — Sejmik Powiatowy na wniosek Rady Gminnej ustala budżet obowiązujący gminę.

Władza nadzorcza.

Art. 14. Przepisy o przekraczaniu kompetencji przez Zgromadzenie Gminne, o zatwierdzaniu, uchylaniu i unieważnianiu ich uchwał (art. 199, 200, 201 i 243 Organ. Zarz. K. P.) będą stosowane i do uchwał Rad Gminnych, przyczem nadzór za działalnością Rad Gminnych wykonywują urzędy, którym powierzono władzę nadzorczą nad samorządem gminnym.

Funkcje Naczelnika Powiatu będzie pełnił Powiatowy Komisarz Ludowy.

W wypadkach większej wagi Ministerstwo Spraw Wewnętrznych może na wniosek urzędu nadzorczego rozwiązać Radę Gminną, obowiązane jest jednakże zarządzić w ciągu dwóch tygodni nowe wybory i polecić Wójtowi zarządzanie sprawami gminnemi na czas przejściowy.

Wykonanie rozporządzenia.

Wykonanie niniejszego rozporządzenia poleca się Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

Naczelnik Państwa
(—) *J. Piłsudski.*

L. S. Prezydent Ministrów
(—) *J. Moraczewski.*

Minister Spraw Wewnętrznych
(—) *Thugutt.*

Dan w Warszawie, dnia 28 listopada 1917 r.

„Dz. Pr.“ № 18, poz. 48.

15.

Dekret o wyjęciu z pod mobilizacji osób, pełniących służbę przy władzach i urzędach państwowych i publicznych.

Osoby, pełniące służbę przy władzach i urzędach państwowych, miejskich, gminnych, kolejach, telegrafach, telefonach, jako też w szkołach, nie podlegają rozkazowi mobilizacyjnemu, ogłoszonemu dekretem Rady Regencyjnej z dnia 4 listopada r. b. i winny pozostać na zajmowanych stanowiskach.

Powyższe władze i urzędy, jak również instytucje społeczne, finansowe, dobroczynne i inne o charakterze użyteczności publicznej mają prawo reklamować z wojska pracowników niezbędnych do należytego pełnienia tych władz i instytucji. Reklamacje winny być poświadczone przez odpowiedniego Ministra i przedłożone do decyzji Ministrowi Spraw Wojskowych.

Naczelnik Państwa:
(—) *J. Piłsudski.*

Prezydent Ministrów:
(—) *J. Moraczewski.*

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Pulicznego:
(—) *Ks. Prauss.*

Dan w Warszawie, d. 28 listopada 1918 r.

16.

Dekret o tymczasowej Ordynacji wyborczej do Sejmików powiatowych.

Do czasu wydania przez Sejm Ordynacji Wyborczej Powiatowej zarządza się, co następuje:

Art. 1. Sejmik Powiatowy składa się z delegatów miast i gmin powiatu po 2-ch od każdej gminy.

Miasta, mające więcej niż 25.000 mieszkańców, wyłączone zostają niniejszem ze składu powiatowych związków komunalnych.

Art. 2. W gminach wiejskich wyboru delegatów do Sejmików Powiatowych dokonywują Rady Gminne.

Art. 3. W gminach miejskich delegatów do Sejmików Powiatowych wybierają członkowie Rad Miejskich i Magistratów na wspólnem posiedzeniu pod przewodnictwem burmistrza.

Art. 4. Na członka Sejmiku Powiatowego może być wybrany każdy członek odnośnego kolegjum wyborczego, umiejący czytać po polsku.

Art. 5. Wybory są tajne.

Art. 6. Wyborów dokonywa się względną większością głosów.

Art. 7. Wszystkie dotychczasowe przepisy o wyborach do Sejmików Powiatowych na terenach Polski, należących przed wojną do Rosji, z dniem ogłoszenia niniejszego tracą moc obowiązującą.

Art. 8. Ministrowi Spraw Wewnętrznych poleca się wykonanie niniejszego rozporządzenia.

Naczelnik Państwa:
(—) *J. Piłsudski.*

Prezydent Ministrów:
(—) *J. Moraczewski.*

Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) *Thugutt.*

Warszawa, dn. 5 grudnia 1918 r.

17.

DEKRET O LICHWIE WOJENNEJ.

Dla bardziej skutecznej obrony ludności przed lichwą wojenną, utrudniającą jej otrzymanie niezbędnych ilości pożywienia i ciepła oraz dachu nad głową, uznałem za konieczne wzmocnić i rozszerzyć stosowanie kar za czyny występne, objęte pojęciem takiej lichwy.

W tym celu stanowię, co następuje:

Art. 1.

Kto celem sztucznego podniesienia cen na przedmioty pierwszej potrzeby, jak żywność, materjały do opału, światła lub odzieży, wyroby tytuniowe albo inne artykuły, służące do zaspokojenia najważniejszych potrzeb ludności — gromadzić będzie te przedmioty, lub je ukrywać, niszczyć, albo ograniczać ich wyrób i handel, albo przedsiębierze inne nieuczciwe czynności w tymże celu,

ulegnie karze zamknięcia w domu poprawy od roku i 6 miesięcy do lat 6-ciu, lub zamknięciu w więzieniu do lat 2-ch, a oprócz tego karze pieniężnej do wysokości 100 tysięcy marek polskich (150 tysięcy koron).

Nadto nagromadzone lub ukryte w celach spekulacyjnych artykuły, bez względu na to, czyją stanowią własność, ulegną konfiskacie, która może z decyzji Sędziego Śledczego nastąpić już w toku dochodzenia lub śledztwa, jeśli ze względu na obawę zepsucia albo inne okoliczności sprawy przechowanie ich do czasu wydania wyroku sądowego okaże się niepożądanem. Skonfiskowane w ten sposób artykuły sprzedawane będą niezwłocznie ludności po cenach normalnych z tem zastrzeżeniem, że w razie zniesienia następnie konfiskaty, na skutek umorzenia postępowania karnego lub wydania przez sąd wyroku uniewinniającego, suma, osiągnięta za sprzedane przedmioty, zwrócona będzie w całości właścicielowi.

Karze przewidzianej w niniejszym artykule ulegnie także winny potajemnej sprzedaży lub wywozu artykułów żywnościowych za granicę.

Usiłowanie będzie karane.

Art. 2.

Kto za przedmioty codziennej potrzeby, wymienione w art. 1-ym, żądać będzie lub otrzymywać dla siebie lub innych ceny nadmiernej wysokości, zawierające zysk lichwiarski ku szkodzie ludności,

ulegnie karze więzienia do lat 2-ch, a nadto grzywnie do 50,000 marek polskich (75 tysięcy koron).

Usiłowanie będzie karane.

Art. 3.

Właściciel domu lub jego administrator i każdy wogóle posiadacz mieszkania, winny żądania za wynajem lokalu ceny nadmiernej, zawierającej zysk lichwiarski, ulegnie zamknięciu w więzieniu do roku jednego, nadto grzywnie do 50 tysięcy marek polskich (75 tysięcy koron), albo jednej z tych kar.

Art. 4.

Właściciel lub kierownik przedsiębiorstwa, którys kutkiem niedbalstwa lub braku dozoru dopuści

do spełnienia przez podwładny mu personel przestępstwa, przewidzianego w 1 lub 2-im art. niniejszego dekretu, ulegnie zamknięciu w więzieniu do 6 miesięcy lub grzywnie do 50 tysięcy marek polskich (75 tysięcy koron).

Art. 5.

Skazanie za występki, przewidziane w art. 1, 2 i 3 niniejszego dekretu, pociągnie za sobą utratę praw stanu, przewidzianą w art. 27 Kodeksu Karnego za czyny hańbiące, z wyjątkiem wypadków skazania tylko na karę pieniężną.

Art. 6.

W razie powtórnego skazania za występki, przewidziane w 3 i 4-ym artykule niniejszego dekretu, może być wymierzona jedynie kara więzienia.

Art. 7.

Sąd może pozbawić skazanego za przestępstwa, przewidziane w art. 1, 2 i 4 niniejszego dekretu, prawa prowadzenia handlu na czas do lat 5-iu.

Art. 8.

Prokurator może skierować sprawy o występki, przewidziane w art. 2, 3 i 5 niniejszego dekretu, do Sądu pokoju, który wszakże nie może skazać winnego na pozbawienie prawa handlowania albo nakazać konfiskaty artykułów, których wartość przekracza sumę 2,000 marek polskich. W sprawach przestępstwa, przewidziane w niniejszym dekrecie śledztwo wstępne nie jest koniecznem, jeśli Prokurator nie zażąda jego przeprowadzenia.

Art. 9.

Orzeczenie, czy dana cena jest lichwiarska, pozostawia się w każdym poszczególnym wypadku uznaniu sądu.

Art. 10.

Dla osiągnięcia możliwie rychłego wymiaru sprawiedliwości za przestępstwa, przewidziane w niniejszym dekrecie, wprowadza się następujące normy postępowania w tych sprawach:

a) Prokurator winien nadać bieg sprawie w ciągu trzech dni od chwili ukończenia dochodzenia lub śledztwa, przyczem akt oskarżenia może być zastąpiony przez krótki wniosek o zarządzeniu rozprawy głównej.

b) Termin rozprawy winien przypaść w Sądzie Pokoju w ciągu dni 7-iu, zaś w Sądzie Okręgowym — w ciągu dni 14-tu od chwili otrzymania sprawy. Wyjątek dopuszczalny być może jedynie w razie znacznej odległości miejsca zamieszkania oskarżonego lub świadków.

c) Artzkuł 527 U. P. K. nie ma zastosowania.

d) Siedmiodniowy termin, przewidziany w art. 557 U. P. K. na wskazanie przez oskarżonego świadków oraz wybór obrońcy, skraca się do 24 godzin; tenże skrócony termin oznacza się dla oświadczenia ze strony oskarżonego co do wezwania świadków na jego koszt, przewidzianego w art. 576 U. P. K.

e) Wrazie nieprzybycia świadka na rozprawę mogą być odczytane zeznania, złożone przezeń w toku dochodzenia lub śledztwa. Świadkowie, niezbędni dla rozprawy, mogą być sprowadzeni pod przymusem niezwłocznie, lub na rozprawę następną. Sąd może zabezpieczyć zgóry terminowe przybycie świadków, jeśli zachodzi obawa uchylenia się ich od stawiennictwa.

f) Wrazie konieczności odroczenia sprawy w pierwszym terminie , następny wyznaczony być winien niezwłocznie i przypaść nie później, niż w ciągu dni 14 po pierwszym terminie.

g) Przy ogłoszeniu wyroku Sąd przytacza odrazu na piśmie jego motywy. W sprawach wyjątkowo skomplikowanych ogłoszenie motywów może nastąpić w ciągu 3 dni po wydanin wyroku.

h) Na podanie apelacji od wyroku oznacza się termin trzydniowy.

i) Sąd 2-ej instancji obowiązany jest w ciągu trzech dni od chwili otrzymania apelacji wyznaczyć termin jej rozpoznania, które winno nastąpić w ciągu dni 14-tu. Wyjątek dopuszczony być może wrazie znacznej odległości miejsca zamieszkania oskarżonego lub świadków.

i) Wyroki 2-ej instancji uprawomacniają się z chwilą ich ogłoszenia.

Art. 11.

Prawomocne wyroki, skazujące winnych na podstawie dekretu niniejszego, ulegają ogloszeniu w 3-ch dziennikach na koszt skazanego, oraz wywieszeniu na przeciąg dni 14-tu na drzwiach przedsiębiorstwa lub na bramie domu, gdzie przedsiębiorstwo jego się mieści.

Art. 12.

Dekret niniejszy otrzymuje natychmiast moc obowiązującą aż do odwołania.

Naczelnik Państwa
(—) *J. Piłsudski.*

Prezydent Minissrów
(—) *J. Moraczewski.*

Minister Spraw Wewnętrznych
(—) *Thugutt.*

Warszawa, dnia 5 grudnia 1918 r.

18.

PRZEPISY O ORGANIZACJI MILICJI LUDOWEJ.

§ 1.

Dla ochrony i zapewnienia spokoju i bezpieczeństwa ludności miast i wsi oraz walki z wszelkiemi przejawami bezładu społecznego, dla przeprowadzania zarządzeń Władz Państwowych, Tymczasowy Rząd Republiki Ludowej powołuje do życia Milicję Ludową, wykonawczą siłę wojskowo zorganizowaną, zależną bezpośrednio od Ministra Spraw Wewnętrznych.

W Ministerstwie Spraw Wewnętrznych tworzy się wydział Milicji Ludowej.

Techniczne kierownictwo Milicji Ludowej obejmuje Komenda Główna Milicji Ludowej, wyznaczona przez Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Naczelnem Dowództwem.

§ 2,

Milicja Ludowa obejmuje pieczę nad utrzymaniem porządku i bezpieczeństwa w kraju, współdziała wrazie potrzeby z zależnemi od ciał samorządnych Milicjami Miejskiemi i Powiatowemi, do których należy przedewszystkiem spełnianie zadań policji miejscowej. Stosunki wzajemne Milicji Ludowej do wojska i milicji miejskiej oraz powiatowej określą specjalne przepisy i postanowienia.

§ 3,

Kraj podzielony jest na okręgi Milicji Ludowej, dostosowane do podziału administracyjnego. Na czele okręgów stoją Komendanci Okręgowi Milicji Ludowej, wyznaczeni przez Komendę Główną i zatwierdzeni przez Ministra Spraw Wewnętrznych. Komendanci Okręgowi wyznaczają w porozumieniu z Komisarzami Rządu — Komendantów Powiatowych Milicji Ludowej.

§ 4.

Milicja Ludowa jest formacją o charakterze wojskowym, jednolicie umundurowaną, uzbrojoną, w zasadzie skoszarowaną i pozostającą na żołdzie.

Oddziały Milicji Ludowej dyslokowane są w miastach i powiatach Republiki Polskiej.

Zmiana dyslokacji w granicach powiatów i okręgów następuje na zarządzenie Komend Powiatowych, względnie Okręgowych, w porozumieniu z odnośnemi władzami administracyjnemi; przerzucenie z jednego okręgu do drugiego następuje na zarządzenie Komendy Głównej, zaaprobowane przez Ministra Spraw Wewnętrznych.

§ 5

Formowanie i skompletowanie Milicji Ludowej przeprowadzi Wydział Milicji Ludowej przez założenie Biur Werbunkowych i odnośne Komendy.

Każdy członek Milicji Ludowej winien mieć odpowiednie kwalifikacje fizyczne i moralne.

Członków Milicji Ludowej obowiązuje przyjęcie i podpisanie odpowiedniej deklaracji, zobowiązującej do obrony porządku i ładu w Polskiej Republice Ludowej.

§ 6.

Milicji Ludowej dozwala się ćwiczyć zgłaszających się ponad normę ochotników. Broń, jedynie na czas ćwiczeń, dostarcza Milicja Ludowa.

§ 7.

Przy przystąpieniu do formowania Milicji Ludowej rozwiązuje się wszystkie dotychczasowe samorzutnie zorganizowane ochotnicze formacje straży, obron i milicji obywatelskich, Przepis ten nie rozciąga się na Milicje ciał samorządnych miejskich i powiatowych.

Członkowie rozwiązanych formaji znajdą miejsce w szeregach wojska, Milicji Ludowej lub milicji ciał samorządnych.

§ 8.

Wykonanie niniejszego dekretu i oznaczenie terminu rozwiązania istniejących Milicji ochotniczych w poszczególnych miejscowościach porucza się Ministrowi Spraw Wewnęcznych.

Naczelnik Państwa:
(—) *J. Piłsudski.*

Prezydent Ministrów:
(—) *J. Moraczewski.*

Minister spraw wewnętrznych:
(—) *Thugutt.*

Warszawa, 5 grudnia 1918 r.

II.

19.

ROZPORZĄDZENIE

Prezydenta Ministrów w przedmiocie zmiany roty przysięgi.

Na podstawie art. 6 Dekretu o najwyższej władzy reprezentacyjnej Republiki Polskiej z dnia 22 listopada 1918 r. (Dz. Praw Nr. 17, poz. 41) w rotach przysiegi, ustalonych Dekretem z dnia 20 lutego 1918 r. (Dz. Praw Nr. 4, poz. 6) wyrazy „Radzie Regencyjnej, do czasu powołania Króla lub Regenta naczelną władzę Państwa Polskiego piastującej“ zastąpić należy słowami: „Republice Polskiej“.

Prezydent Ministrów:
(—) *J. Moraczewski.*

Warszawa, dn. 2 grudnia 1918 r.

„Dz. Praw“ № 18, poz. 49.

20.

Odezwa Ob. Prezydenta Ministrów.

Obywatele i Obywatelki!

Rząd Ludowy w głębokiem przeświadczeniu, iż naród polski jest zdolny do korzystania z najszerszych swobód, nadał wolność zebrań, słowa i druku,

Przed narodem polskim staje wielkie zadanie przeprowadzenia wyborów do Sejmu Ustawodawczego, którego zwołanie Rząd Ludowy uważa za swój najpilniejszy obowiązek. Wybory zaś do Sejmu Ustawodawczego będą wówczas wyrazem prawdziwej woli narodu, jeżeli odbędą się w atmosferze spokoju i ładu publicznego. Tymczasem wrogowie wolności ludu i państwa polskiego skorzystali z nadanych przez Rząd Ludowy Republiki Polskiej swobód obywatelskich, aby w swych pismach, odezwach, drukach ulotnycb, na wiecach i zgromadzeniach nawoływać do gwałtów i mordów, szerzyć oszczerstwa i kłamstwa o zamiarach i działalności Rządu Ludowego, podburzając w ten sposób opinję publiczną i wywołując zamęt w kraju.

Na skutek tej niecnej, wichrzycielskiej roboty, zorganizowani uczestnicy wiecu, odbytego na placu Saskim wieczorem 29 listopada, urządzili zbrojny napad na miejsce urzedowania Rady Ministrów, co mogło wywołać nieobliczalne następstwa, a nawet zapoczątkować bratobójczą walkę w całym kraju.

Zaś 1 grudnia, wieczorem, udał się tłum, zorganizowany przez wichrzycieli, pod Belweder, siedzibę Naczelnika Państwa, gdzie, po zatrzymaniu go przez wojsko, wznoszono niedopuszczalne okrzyki pod Jego adresem.

Obywatele! Jesteśmy pierwszym istotnym Rządem Polskim, gdyż jesteśmy tym Rządem, który powstał już na wolnej ziemi polskiej, bez żadnego wpływu i udziału obcych mocarstw. Naród polski musi szanować własny Rząd, jeśli nie chce, aby o nim mówiono, że umie być posłusznym tylko obcym władzom, opierającym się na sile bagnetów i represji.

Każdy Rząd może być zwalczany przez swych politycznych przeciwników, ale w granicach, nie uchybiających godności narodowej, której wyrazem jest każdy Rząd, a tembardziej Rząd Ludowy, opierający się na zaufaniu szerokich warstw robotniczych i włościańskich. Obecnie jednak wypadki, których widownią była stolica Polski w ciągu ostatnich dni, przekroczyły granicę swobód obywatelskich.

Szeroką tolerancję Rządu garść agitatorów zrozumiała, jako jego bezsiłę. Tego Rząd Ludowy nie ścierpi.

Podajemy niniejszem do ogólnej wiadomości, że w niczem nie krępując wolności słowa ani druku, pociągniemy do bezwzględnej odpowiedzialności wszystkich wiecowych mówców, redaktorów i wydawców pism, podburzających ludność do zdrady stanu i do anarchji przez podrywanie w masach autorytetu władzy polskiej, i postąpimy z nimi z całą surowością, według praw obowiązujących.

Również do surowej odpowiedzialności będą pociągani szerzący i nadal kłamliwe wieści o zamiarach i działalności Rządu Ludowego. Posłuch i szacunek wobec władzy polskiej jest obowiązkiem każdego obywatela Republiki Polskiej.

Rząd Ludowy wzywa do współdziałania z nim wszystkich, bez różnicy przekonań politycznych, w poskromieniu zbrodniczych zapędów i zamiarów niesumiennych wichrzycieli, stawiających swój partyjny interes ponad dobro Ojczyzny.

Obywatele! Skupcie się przy Rządzie Ludowym, współdziałajcie z nim w utrzymaniu w kraju porządku i spokoju, który jest niezbędny dla doprowadzenia do życia wielkiego dzieła — zwołania Sejmu Ustawodawczego.

Prezydent Ministrów:
(—) *Jędrzej Moraczewski.*

Warszawa, d. 3 grudnia 1918 r.

III.

21.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych w przedmiocie ustalenia Rad Miejskich.

Do Komisarzy Rządu Polskiego i Zarządów Miast.

Polecam Zarządom miast niezwłoczne podjęcie pod kierownictwem burmistrzów, lub pełniących ich obowiązki, kroków, celem ostatecznego ustalenia składu uzupełnionych drogą kooptacji demokratycznej Rad Miejskich.

Liczba nowych członków ma wynosić pięćdziesiąt procent liczby dotychczasowych radnych.

Daję termin do dziesiątego grudnia, po którym oczekuję niezwłocznego zawiadomienia. W razie nieustalenia gdziekolwiek Rad drogą porozumienia miejscowego, zarządzę po upływie powyższego terminu wybory.

Minister Spraw Wewnętrznych

(—) *Thugutt.*

Za zgodność Szef Sekcji Samorządowej

(—) *K. Sienkiewicz.*

Warszawa, dnia 29 listopada 1918 r.

22.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych w przedmiocie tymczasowych dowodów osobistych.

1) W sprawie tymczasowych dowodów osobistych wydaję następujące przepisy:

2) Każdy obywatel od lat 15, przebywający w granicach Polskiej Republiki Ludowej, do czasu wydania specjalnego rozporządzenia o paszportach winien posiadać tymczasowy dowód osobisty.

3) Paszporty, wydane przez b. władze okupacyjne, należy uważać za tymczasowy dowód osobisty.

4) Osoby, korzystające z dowodu osobistego fałszywego lub należącego do innej osoby, ulegają karze, przewidzianej w Kodeksie Karnym

5) O zagubieniu dowodu osobistego należy zawiadomić w ciągu trzech dni urząd, który wydał dowód.

6) Dowód osobisty winien być wystawiony na zwyczajnym papierze i posiadać następujące dane:

1) Nagłówek: tymczasowy dowód osobisty i numer porządkowy.
2) Nazwę urzędu, który wydał dowód.
3) Imię i nazwisko osoby, na którą wydany został dowód osobisty.
4) Imię ojca i matki.
5) Miejsce stałego zamieszkania.
6) Data urodzenia.
7) Miejsce urodzenia.
8) Zawód.
9) Wzrost.
10) Włosy.
11) Oczy.
12) Znamiona szczególne.
13) Dokumenty, na zasadzie których wydany został tymczasowy dowód osobisty.
14) Stan rodzinny.
15) Stosunek do wojskowości.
16) Pieczęć urzędowa.
17) Podpis.
18) Data wystawienia dokumentu.

7) Tymczasowe dowody osobiste winny być wydawane bezpłatnie przez miejscowe urzędy państwowe i komunalne, niezależnie od miejsca stałego zamieszkania petenta.

8) Komisarzom ludowym, prezydentom i burmistrzom polecam podporządkowanym sobie organom wydać odpowiednie zarządzenia.

9) Rozporządzenie powyższe obowiązuje z chwilą jego ogłoszenia.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych
p. o. Szefa Sekcji II

(—) *N. Barlicki.*

Warszawa, d. 30 listopada 1918 r.

23.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych w przedmiocie zarządzania sprawami komunalnemi w obwodach: Kaliskim — Tureckim, Konińskim — Słupeckim, Kutnowskim—Gostyńskim, Lipnowskim—Rypińskim, Łódzkim — Łaskim — Brzezińskim, Łomżyńskim—Kolneńskim—Mazowieckim, Łowickim—Sochaczewskim, Mławskim—Ciechanowskim — Przasnyskim, Płockim — Płońskim — Sierpeckim, Pułtuskim—Makowskim, Skierniewickim—Rawskim, Sokołowskim—Węgrowskim i Włocławskim—Nieszawskim.

Do czasu powołania nowych sejmików powiatowych z wyborów zarządza się, co następuje:

Art. 1. Zarząd sprawami komunalnemi w wymienionych powyżej połączonych powiatach komunalnych (obwodach) należy tymczasowo do Komisarzy ludowych Rządu Polskiego właściwych obwodów (Komunikat z dnia 16 listopada r. b. o zamianowaniu Komisarzy Rządu Polskiego, „Monitor Polski", Nr. 205), a mianowicie w obwodach: a) Kaliskim-Tureckim — do Komisarza Rządu Polskiego w Kaliszu; b) Konińskim-Słupeckim — do Komisarza Rz. Polsk. w Koninie; c) Kutnowskim-Gostyńskim — do Komisarza Rz. Polsk. w Kutnie; d) Lipnowskim-Rypińskim — do Komisarza Rz. Polsk. w Lipnie; e) Łódzkim-Łaskim-Brzezińskim — do Komisarza Rz. Polsk. w Łodzi; f) Łomżyńskim-Kolneńskim-Mazowieckim — do Komisarza Rz. Polsk. w Łomży; g) Łowickim-Sochaczewskim — do Komisarza Rz. Polsk. w Łowiczu; h) Mławskim-Ciechanowskim-Przasnyskim — do Komisarza Rz. Polsk. w Mławie; i) Płockim-Płońskim-Sierpeckim — do Komisarza Rz. Polsk. w Płocku; k) Pułtuskim-Makowskim — do Komisarza Rz. Polsk. w Pułtusku; l) Skierniewickim-Rawskim — do Komisarza Rz. Polsk. w Skierniewicach; m) Sokołowskim-Węgrowskim — do Komisarza Rz. Polsk. w Sokołowie; n) Włocławskim-Nieszawskim — do Komisarza Rz. Polsk. we Włocławku.

Art. 2. Wykonywanie zarządu sprawami komunalnemi odbywać się będzie do czasu wydania nowej Ordynacji Powiatowej według zasad Ordynacji z dnia 22 stycznia 1916 r.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:

(—) *K. Sienkiewicz.*

„Monitor Polski" № 221; 5 grudnia 1918 r.

24.

Przepisy wykonawcze do Dekretu o utworzeniu Rad Gminnych.

Przepisy ogólne.

Art. 1. Wybory do Rad Gminnych na zasadzie Dekretu z d. 28 listopada 1918 r. powinny być ukończone najdalej do dn. 10 stycznia 1919 r.

Jednocześnie z wyborami do Rad Gminnych powinny być dokonane wybory Wójtów i ich zastępców.

Art. 2. W tych gminach, gdzie po ustaniu okupacji dokonano w powszechnem głosowaniu wyborów Wójta, członków Rad Gminnych i ich zastępców przed wydaniem niniejszych przepisów, nowe wybory całkowite lub częściowe odbędą się tylko w tych wypadkach, gdy tego zażąda w ciągu tygodnia od daty ogłoszenia niniejszych przepisów conajmniej 25-ciu wyborców, lub gdy liczba członków Rad Gminnych nie będzie odpowiadała wymaganiom Dekretu z dnia 28 listopada 1918 r.

Art. 3. Dla przeprowadzenia wyborów tworzy się w każdej gminie Gminną Komisję Wyborczą. Na czele Komisji stoi Sędzia Pokoju tego okręgu, w którym znajduje się Urząd danej gminy. Sędzia Pokoju powołuje do składu Komisji z pośród wyborców danej gminy 4-ch członków, czyniąc jednego z nich swym zastępcą.

Przy każdej Komisji Wyborczej może być ustanowiony, zależnie od jej uznania, płatny sekretarz; wysokość jego wynagrodzenia określa Komisja.

Art. 4. Wszelkie koszty, związane z wyborami, ponosi gmina.

Art. 5. Wójt, sołtysi i urzędnicy gminni oraz miejscowe władze policyjne obowiązane są wykonywać rozporządzenia Komisji Wyborczej, dotyczące wyborów.

Zgromadzenie Wyborcze.

Art. 6. Gminna Komisja Wyborcza ogłasza za pośrednictwem sołtysów przynajmniej na tydzień przed wyborami o terminie i miejscu Zgromadzenia Wyborczego.

Art. 7. Uprawnieni do wybierania głosują osobiście.

Art. 8. Na Zgromadzeniu Wyborczem przewodniczy przewodniczący Gminnej Komisji Wyborczej lub jego zastępca.

Po wyjaśnieniu sposobu wyborów przewodniczący zaprasza do stołu prezydjalnego 2-ch wyborców dla kontrolowania czynności Komisji Wyborczej podczas wyborów i wzywa wyborców do przedstawiania kandydatów na Wójta i jego zastępcę.

Wybór Wójta.

Art. 9. Wybory Wójta i jego zastępcy odbywają się przed wyborami członków Rady Gminnej.

Wybory Wójta i jego zastępcy są tajne i odbywają się za pomocą kartek wyborczych.

Art. 10. Kartki są białe i kolorowe: białą kartkę składa wyborca, głosujący za kandydatem, kolorową zaś—głosujący przeciwko niemu.

Kartki powinny być przygotowane w dostatecznej ilości i opatrzone stemplem Urzędu Gminnego.

Urnę wyborczą należy umieścić w ten sposób, aby obecni nie mogli widzieć, jaką kartkę składa wyborca.

Art. 11. Komisja, doręczając każdemu głosującemu tyle kartek białych i kolorowych, na ilu kandydatów odbywa się tajne głosowanie, sprawdza tożsamość osoby wyborcy i uprawnienie jego do wyborów, oraz wciąga go na listę głosujących.

Art. 12. Po ukończeniu głosowania na danego kandydata przewodniczący wyjmuje w obecności wyborców kartki z urny i opieczętowuje je w kopercie, poczem odbywa się głosowanie na następnego kandydata.

Do obliczania głosów przystępuje Komisja po dokonaniu głosowania na wszystkich członków Rady Gminnej, przyczem nie powinny być brane w rachubę kartki, nieważne ze względów formalnych (np. bez stempla Urzędu Gminnego).

Art. 13. Dwaj kandydaci, którzy otrzymali największą ilość głosów, przedstawiani są Powiatowemu Komisarzowi Ludowemu do zatwierdzenia na stanowisko Wójta i jego zastępcy.

Wybory do Rady Gminnej.

Art. 14. Po dokonaniu głosowania na Wójta i jego zastępcę, przewodniczący wzywa wyborców do przedstawiania kandydatów do Rady Gminnej.

O ile wyborcy nie przedstawią wcale kandydatów lub przedstawią ich w liczbie mniejszej od 18, Komisja Wyborcza sama układa listę kandydatów lub uzupełnia przedstawioną.

O ile wyborcy przedstawią kandydatów w liczbie większej od 18, przewodniczący nie poddaje pod głosowanie tych kandydatów z liczby ponad 18-tu, których nie popiera ustnie lub piśmiennie przynajmniej 25-iu wyborców.

Art. 15. O ile liczba przedstawionych kandydatów do Rady Gminnej wyniesie równo 12-tu liczba zaś kandydatów na zastępców — 6-iu, w takim razie kandydaci będą uważani za wybranych przez aklamację.

Art. 16. O ile liczba kandydatów przekracza wskazane w poprzednim artykule cyfry, w takim razie kandydaci poddawani są głosowaniu w tej kolei, w jakiej zostali zgłoszeni.

Głosowanie odbywa się przez rozejście się na dwie strony, przyczem za każdym razem oblicza się i notuje liczbę głosów za danym kandydatem.

Art. 17. O ile przynajmniej 25-iu wyborców zażąda co do którego z kandydatów głosowania tajnego, w takim razie głosowanie co do danego kandydata odbywa się za pomocą kartek wyborczych w sposób ustalony dla wyborów Wójta (art. 10, 11 i 12).

Art. 18. Po ukończeniu obliczenia głosów przewodniczący ogłasza rezultat wyborów.

Za wybranych do Rady Gminnej uważa się 12-tu kandydatów, którzy otrzymali największą ilość głosów, 6-iu następnych z kolei wchodzi na zastępców.

Protokułowanie.

Art. 19. Z przebiegu wyborów sporządza się szczegółowy protokuł, który winien zawierać nazwiska członków Gminnej Komisji Wyborczej, czas trwania wyborów, ilość głosujących, sposób głosowania i wynik wyborów. Listy głosujących też powinny być dołączone do protokułu. Protokuł i załącznik podpisuje przewodniczący i przynajmniej 2 członków Komisji Wyborczej. Przewodniczący Komisji przesyła dwa poświadczone przez siebie odpisy protokułu do Powiatowego Komisarza Ludowego, który jeden egzemplarz odsyła do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Zaskarżenie wyborów.

Art. 20. Zaskarżenie wyborów może nastąpić tylko w wypadkach oszustwa, przekupstwa przy wyborach lub gwałtu, wykluczającego wolny lub tajny wybór, lub też jeżeli podczas wyborów zostały pogwałcone przepisy Ustawy Samorządu Gminnego z 1864 r., Dekretu o utworzeniu Rad Gminnych lub niniejszego rozporządzenia wykonawczego.

Art. 21. Skarga winna być złożona w Urzędzie Gminnym na piśmie z dokładnem uzasadnieniem w ciągu 7-iu dni od ogłoszenia wyniku wyborów i zaopatrzona podpisami conajmniej 5 wyborców.

Art. 22. Skarga winna być przesłana niezwłocznie przez Urząd Gminny Powiatowemu Komisarzowi Ludowemu.

Powiatowy Komisarz Ludowy rozstrzyga skargę, przyczem może w razie jej uwzględnienia unieważnić wybory w całości lub części i nakazać nowe. Od decyzji Powiatowego Komisarza Ludowego można w ciągu tygodnia odwołać się do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, które decyduje ostatecznie.

Minister Spraw Wewnętrznych
(—) *Thugutt.*

Za zgodność Szef Sekcji Samorządowej
(—) *K. Sienkiewicz.*

Warszawa, dn. 5 grudnia 1918 r.

25.

INSTRUKCJA DO ORDYNACJI WYBORCZEJ DO SEJMU USTAWODAWCZEGO.

Na mocy art. 18-go Ordynacji Wyborczej do Sejmu Ustawodawczego ogłaszam następującą instrukcję:

do art. 1-go.

Przy określaniu praw wyborczych osób, znajdujących się na terytorjum dawnego zaboru rosyjskiego, należy uważać, iż obywatelami Państwa Polskiego są: a) osoby, które urodziły się i zamieszkują na objętem spisem okręgów wyborczych terytorjum wszystkich trzech zaborów (patrz spis, dołączony do Ordynacji Wyborczej jako dodatek № 1), b) urodzone poza granicami terytorjum, wskazanem w poprzednim punkcie, osoby narodowości polskiej, c) kobiety cudzoziemki, które poślubiły obywateli polskich.

W Galicji i na Śląsku Cieszyńskim uważa się za obywateli Państwa Polskiego: a) wszystkie osoby, mające według dotychczasowych przepisów prawo przynależności do jednej z gmin Galicji lub Śląska Cieszyńskiego, b) wszystkie osoby narodowości polskiej bez względu na miejsce przynależności, dawniejsze poddaństwo lub miejsce urodzenia.

W wypadkach, gdy zachodzi wątpliwość co do przynależności danej osoby do narodowości polskiej, Komisje mają prawo zażądać złożenia uroczystego oświadczenia w tym względzie.

Przynależność państwowa osób, głosujących na terytorjum dawnego zaboru pruskiego, określona będzie osobną instrukcją.

do art. 4-go.

Osoby, należące do milicji i policji, nie biorą udziału w głosowaniu, o ile obowiązki te pełnią w zawodzie głównym.

do art. 5-go.

Za osoby, sądownie pozbawione praw obywatelskich, należy uważać: a) skazanych wyrokami dawnych sądów rosyjskich na ciężkie roboty lub oddziały aresztanckie, jako też na więzienie z pozbawieniem praw, lub twierdzę z pozbawieniem praw, o ile kary te nie zostały wymierzone za przestępstwa polityczne, b) skazanych wyrokami b. niemieckich sądów okręgowych i sądów polskich na ciężkie więzienie lub dom poprawy (więzienie od $1^1/_2$ roku do lat 6), o ile kary te nie zostały wymierzone za przestępstwa polityczne, c) skazanych na pozbawienie praw przez sądy niemieckie w b. zaborze pruskim, d) skazanych w b. zaborze austrjackim za przestępstwa, które w myśl ustawy wyborczej do Rady Państwa skutkowały pozbawienie praw wyborczych.

Wyroki b. sądów wojskowych brane w rachubę nie będą.

do art. 7-go.

O prawie wybieralności do Sejmu rozstrzygają wyłącznie Sąd Najwyższy i Sejm, przyczem pierwszy co do wyborów zaprotestowanych, drugi co do niezaprotestowanych.

do art. 13-go.

Okrąg wyborczy winien być przez Główną Komisję Wyborczą podzielony na obwody głosowania wielkości zastosowanej do warunków lokalnych lub dotychczasowej praktyki, jednak w ten sposób, aby liczba mieszkańców każdego poszczególnego obwodu nie przekraczała 3.000, a w miastach z ludnością powyżej 10.000 mieszkańców — 2.000. W Galicji i na Śląsku Cieszyńskim obwody wyborcze winny w zasadzie obejmować jedną gminę, o ile liczba mieszkańców nie wynosi 3.000.

do art. 15-go.

Wyrażenie „zarządzenie wyborów" zarówno w Ordynacji, jak i w niniejszej instrukcji winno być rozumiane wyłącznie w sensie ustępu 3-go art. 15-go.

do art. 16-go.

Najpóźniej w 16 dniu po zarządzeniu wyborów Główna Komisja wyborcza ustali podział każdej gminy na obwody głosowania i zawiadomi o tem niezwłocznie naczelników gmin i osoby mianowane członkami Komisji Miejscowej.

Naczelnik gminy niezwłocznie wyznaczy dla każdego obwodu lokal wyborczy i lokal urzędowy Komisji Miejscowej. Przewodniczący tej ostatniej oznaczy godziny jej urzędowania.

O powyższych zarządzeniach naczelnik gminy ogłosi w terminie i w sposób przewidziany w ustępach 2-im i 3-im art. 16-go.

do art. 18-go.

Komisarz Wyborczy jest delegatem Ministra Spraw Wewnętrznych na dany okrąg wyborczy i jako taki obowiązany jest do czuwania nad legalnością akcji wyborczej; w tym celu ma on prawo i obowiązek zaskarżania w drodze właściwej czynności postępowania wyborczego i uchwał niezgodnych z Ordynacją lub prawem; wyjaśnia on również wątpliwości wynikłe przy stosowaniu Ordynacji i niniejszej instrukcji, dopilnowuje terminów, udziela informacji i t. p.

Komisarz Wyborczy winien podać do wiadomości publicznej w dziennikach miejscowych miejsce i godziny swego urzędowania.

do art. 19-go i 20-go.

a) Przewodniczącego Głównej Komisji Wyborczej w wypadkach, gdy nie jest nim prezes Sądu Okręgowego (obwodowego, krajowego), powołuje ten ostatni niezwłocznie po zarządzeniu wyborów.

To samo dotyczy zastępcy przewodniczącego.

b) Pod sędziami wymienionymi w art. 19 i 20 rozumieć należy zarówno członków sądu okręgowego (obwodowego, krajowego), jak i sędziów pokoju (sędziów sądów powiatowych),

c) Przewodniczących Głównych Komisji w miejscowościach nienależących do żadnego sądu

okręgowego powoła Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie.

do art. 21-go.

a) Członka Głównej Komisji i jego zastępcę stosownie do ustępu 1-go art. 21-go wybiera rada miejska tego miasta, w którym Komisja urzęduje; pozostałych dwuch członków i ich zastępców wybiera zgromadzenie wójtów tego powiatu, w obrębie którego Komisja Główna ma swą siedzibę.

Zamiast wójtów mianowanych przez b. władze okupacyjne powołani zostaną do wyborów przewodniczący rad gminnych, lub w braku takowych obecni lub dawniejsi pełnomocnicy gmin.

b) W wyborze członka Komisji od związków zawodowych w miastach Warszawie i Łodzi biorą udział te związki, które w ciągu dni trzech od dnia zarządzenia wyborów zgłoszą swój adres na ręce przewodniczącego Komisji Głównej; ten ostatni najpóźniej siódmego dnia po zarządzeniu wyborów zwoła trybem przewidzianym w art. 22-im zebranie przedstawicieli związków w celu dokonania wyboru członka; wybór ten odbędzie się trybem przewidzianym w art. 23-im Ordynacji.

do art. 22-go.

Zgromadzenie wójtów — względnie przewodniczących rad gminnych, winno odbyć się najpóźniej w dniu szóstym po zarządzeniu wyborów.

do art. 23-go.

Wybory zastępców członków Komisji Głównej winny być dokonane jednocześnie z wyborami członków, lecz przez oddzielne głosowanie.

do art. 24 go.

a) Pierwsze posiedzenie Głównej Komisji Wyborczej winno odbyć się niepóźniej niż 10 dnia po zarządzeniu wyborów,

b) W razie założenia protestu przeciwko wyborowi członka Komisji Głównej, ta ostatnia do czasu rozstrzygnięcia pomienionego protestu urzęduje w składzie wybranym.

do art. 31-go

a) Spisy obywateli winny być sporządzone przez naczelników gmin w porządku alfabetycznym dla każdej wsi lub kolonji oddzielnie, przyczem jednak obywatele poszczególnych sadyb, o ile ludność ich nie przewyższa 100 dusz, mogą być wniesieni do spisu najbliższej miejscowości.

b) Pierwszy ze spisów, wymienionych w art. 31-ym, winien obejmować wyłącznie osoby, mające prawo głosowania w myśl Ordynacji.

do art. 35-go.

a) Zatwierdzona przez Komisję Miejscową lista wyborców nie może być zmieniona inaczej jak w drodze postępowania reklamacyjnego, przewidzianego w art. 36-ym i następnych.

b) Wymienione w ustępie 2-im art. 35-go drugie egzemplarze listy wyborców winny być sporządzone przez Komisję Miejscową w czasie między terminami, określonemi w art. 32-im i ustępie 1-szym art. 35-go, t. j. w ciągu dni pięciu od chwili otrzymania list przez Komisję Miejscową; kopje te winny być zupełnie zgodne z oryginałem i zaświadczone podpisami członków Komisji Miejscowej.

c) Pomienione kopje służą do wyłożenia, w myśl ustępu 2-go art. 35-go w lokalu Komisji, oryginał zaś, w myśl ustępu 1-go tegoż artykułu, przesłany zostanie do Komisji Głównej.

do art. 36-go.

Reklamacje przeciwko liście wyborców mogą być wnoszone w ciągu dni 5-ciu, przewidzianych w ustępie 2-im art. 35-go, t. j. w czasie wyłożenia list.

do art. 41-go.

Po otrzymaniu z Komisji Głównej ostatecznej listy wyborców, Komisja Miejscowa uzgodni drugi egzemplarz listy z tą listą ostateczną.

do art. 47-go.

Podział mandatów pomiędzy grupy, które utworzyły związek wyborczy, winien być dokonany w taki sam sposób, w jaki uskuteczniony zostaje podział mandatów pomiędzy pojedyncze grupy (patrz dodatek № 5).

Naprzykład: Z oznaczonych w dodatku № 5— pięciu grup wyborczych czwarta i piąta utworzyły związek wyborczy; przy podziale przeto mandatów pomiędzy poszczególne grupy tworzą grupy czwarta i piąta w myśl art. 47-go jedną całość; podział uskuteczniony zostaje w sposób następujący:

		I	II	III	IV i V
Dzielimy przez	1	89.964[1]	59.389[2]	32.383[5]	34.363[4]
„	2	44.982[3]	29.694[7]	16.191[12]	17.181[11]
„	3	29.988[6]	19.796[9]	10.794	11.454[17]
„	4	22 491[8]	14.847[14]	8.095	8.591
„	5	17.962[10]	11.877[16]		
„	6	14.994[13]	9.898		
„	7	12.852[15]			
„	8	11.245[18]			
„	9	9.996			

Dzielnikiem wyborczym jest zatem cyfra 11.245.

Lista wyborcza № 1 otrzymuje 8 mandatów,
„ „ „ 2 „ 5 „
„ „ „ 3 „ 2 „
zaś związek wyborczy list czwartej i piątej 3 mandaty, co daje w sumie 18 mandatów.

Mandaty, które przypadły w udziale związkowi wyborczemu, zostają podzielone pomiędzy listy, połączone według następującego obliczenia:

		IV	V
Dzielimy przez	1	24.185[1]	10.178[3]
„ „	2	12.092[2]	
„ „	3	8.062	

Dzielnikiem wyborczym w obrębie związku jest cyfra 10.178, wskutek czego otrzymuje lista czwarta 2 mandaty, lista piąta—1 mandat.

do art. 48-go.

Liczba kandydatów, zgłoszonych przez jedną grupę, może być większą, niż ogólna ilość mandatów danego okręgu.

do art. 56-go.

Wrazie, gdyby w dniu wyborów okazało się, iż Komisja Miejscowa nie może się zebrać w liczbie przynajmniej czterech członków, przewodniczący Komisji Miejscowej powoła dla jej uzupełnienia z pośród obecnych na sali wyborców, umiejących czytać i pisać, dwuch członków; najstarszego i najmłodszego wiekiem; o powyższem należy uczynić wzmiankę w protokule,

do art. 69-go.

a) Karty do głosowania winny być wydrukowane według wzoru (dodatek № 3) w odpowiedniej ilości przez Główną Komisję Wyborczą; drukowanie kart zarządzone będzie jednocześnie z ogłoszeniem listy kandydatów (art. 54-ty); karty zawierać będą tyle numerów, ile zgłoszono list kandydatów. Na odwrotnej stronie kart do głosowania należy wydrukować numery zgłoszonych list kandydatów z zaznaczeniem przy każdym numerze nazwiska pierwszego kandydata, listy i nazwy stronnictwa lub grupy, przez które lista zgłoszona została.

W razie utworzenia w myśl art. 47-go związków wyborczych, należy zaznaczyć takowe w uwadze na dole odwrotnej strony karty z wyszczególnieniem numerów list tych grup, jakie do związku przystąpiły.

Karty natychmiast po wydrukowaniu zostaną rozesłane do przewodniczących Komisji Miejscowych; jednocześnie z kartami Komisja Główna roześle Komisjom Miejscowym odpowiednią ilość kopert.

b) Zarówno karty do głosowania jak i koperty (art. 70 i 72) winny być ostemplowane pieczęcią Głównej Komisji Wyborczej.

do art. 76-go.

Włożenie kilku kart do jednej koperty pociąga za sobą unieważnienie kart, o ile nie są one jednobrzmiące.

do art. 79-go.

Do protokułu winny być załączone karty, zarówno ważne jak i nieważne, każde w oddzielnem opakowaniu.

Protokuł wraz z kartami do głosowania i listami wyborców winien być opakowany w papier i opieczętowany.

do art. 84-go.

List wierzytelny dla wybranych posłów mieć będzie brzmienie następujące:

LIST WIERZYTELNY.

Główna Komisja Wyborcza w__________

zaświadcza, że

Ob______ (Imię i Nazwisko)__________

lat____ (Zawód) ______ zamieszkały w________

________ w dniu__________ 1919 roku

obrany został posłem do Sejmu Ustawodawczego Republiki Polskiej z okręgu wyborczego________

(Nazwa okręgu od siedziby Głównej Komisji Wyborczej__________

______(Miejscowość i data)________

Pieczęć. Podpis Przewodniczącego i Członków.

do art. 86-go.

Opakowanie nastąpi w sposób przewidziany w uwadze do art 76-go.

Minister Spraw Wewnętrznych
Thugutt

Warszawa, d. 7 grudnia 1918 r.

IV.

26.

Okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych do wszystkich Komisarzy Ludowych w przedmiocie pobierania składek ogniowych od właścicieli budowli na terytorjum b. Królestwa Kongresowego.

Na urzędach gminnych i miejskich leży obowiązek ściągania składek ogniowych od właścicieli budowli na terytorjum Kongresówki. Urzędujący w każdym powiecie taksatorowie urzędu państwowego, mianującego się „Ubezpieczeniami Wzajemnemi budowli od ognia w Kr. Polskim“, rozsyłają do wszystkich urzędów gminnych i magistratów, a nadto do urzędów powiatowych rejestry poborowe z dokładnym wykazem przypadających od właścicieli budowli należności za ubezpieczenia od ognia.

Za czasów okupacyjnych ściągnięte przez urzędy gminne i miejskie składki ogniowe były przelewane do kasy powiatowej, która co parę tygodni przelewała je do kasy okupacyjnej centralnej wraz ze składkami, wrost do kasy powiatowej przez płatników wnoszonemi.

Od regularnego wpływu tych składek zależy sprawne działanie Ubezpieczeń, przedewszystkiem zaś ich wywiązywanie się z obowiązań wobec pogorzelców.

Wobec tego Ministerstwo poleca Wam, Obywatelu Komisarzu Ludowy, pilne baczenie, by z racji przejścia administracji z rąk okupantów do rąk polskich sprawa odszkodowania pogorzelców nie ucierpiała.

Do urzędów gminnych i miejskich wydać powinien Komisarjat Ludowy niezwłocznie obwieszczenie, że obowiązek właścicieli budowli uiszczania składki ogniowej trwa nadal bez zmiany, że składkę tę energicznie ściągać należy i bezzwłocznie do kasy powiatowej przelewać. Nadto Ministerstwo poleca dozór, by przelane względnie wpłacane do kasy powiatowej fundusze ze składki ogniowej były regularnie 1-go i 15-go każdego miesiąca przelewane do Centralnej Kasy Państwowej.

Warszawa, d. 3 grudnia 1919 r.

Minister Spraw Wewnętrznych
Thugutt.

27.

Okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych do Obywateli Komisarzy Ludowych, Burmistrzów i Członków Zjazdów Sejmikowych w przedmiocie kursów dla urzędników komunalnych.

Przygotowanie kadrów urzędników komunalnych (burmistrzów, płatnych członków magistratów, urzędników powiatowych do spraw komunalnych, inspektorów gminnych i t. d.) jest jednem z najpilniejszych zadań Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Działanie samorządu bez odpowiednio wykwalifikowanych urzędników komunalnych znacznie utrudniłoby działalność centralnych władz rządowych polskich i elementu obywatelskiego w samorządzie.

Wychodząc z tego założenia, Ministerstwo ponownie zorganizowało specjalne kursy dla urzędników komunalnych przy Wyższej Szkole Handlowej w Warszawie, Koszykowa 9. Kursy trwać mają trzy miesiące: od dn. 8-go stycznia do dn. 9-go kwietnia 1919 roku; od dnia 10—15 kwietnia odbywać się będą egzaminy. Ukończenie kursów nastąpi w dniu 16-go kwietnia 1919 r. Wykłady odbywać się będą po południu, ćwiczenia i zajęcia praktyczne—przed południem. Program kursów dostosowany jest do wymagań i potrzeb czasu. Punkt ciężkości w programie zajmują czysto praktyczne wiadomości z zakresu życia komunalnego. Wykładać będą na kursach najlepsze siły zawodowe stolicy. Kandydaci winni posiadać 6-cio klasowe wykształcenie i pewną praktykę w zakresie samorządu; wiek od 21—40 lat.

Kursy urządza na swój koszt Ministerstwo Spraw Wewnętrznych. Jedynie za przystąpienie

do egzaminów, po przesłuchaniu wykładów i odbyciu zajęć praktycznych, każdy uczestnik kursów winie wnieść 25 marek.

Ponieważ zadaniem kursów jest przygotowanie urzędników komunalnych przy możliwie najlepszym wyzyskaniu już pracujących na tem polu sił zawodowych, Ministerstwo przedewszystkiem będzie przyjmowało takich kandydatów, zarówno z prowincji, jak i z Warszawy, którzy się wykażą uprzednią pracą na polu samorządu, oraz będą posiadali polecenie odpowiednich związków komunalnych (Sejmików lub Rad Miejskich) lub Lomisarzy Rządu Ludowego.

Pożądanem jest, ażeby Komisarze Ludowi, Rady Miejskie i Sejmiki, wydające polecenia kandydatom, zawierali z nimi rodzaj umowy, iż kandydaci ci po ukończeniu kursów powrócą do danej miejscowości i pracować będą w samorządzie; warunek ten jest szczególnie do zalecenia w tych razach, gdy dany kandydat otrzyma stypendjum od związku komunalnego. Pożadane jest, jak zaznaczano wyżej, aby na kursy zgłaszały się osoby już obecnie pracujące w samorządzie (inspektorzy gminni, sekretarze Wydziałów Powiatowych i t. p.).

Pożądane jest również, aby związki komunalne domagały materjalnie kandydatom i wyznaczały odpowiednie stypendja (± 1500 marek).

Kandydaci zgłaszać się winni w Sekcji Samorządowej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Nowy-Świat 69, III-cie piętro, do st. ref. W. Kozłowskiego. Zapisy trwają do dnia 5 stycznia 1919 r. Pożądane jest możliwie rychłe zgłaszanie się kandydatów.

Program szczegółowy kursów będzie niebawem dodatkowo wysłany.

Warszawa, d. 9 grudnia 1918 r.

za Ministra Spraw Wewnętrznych

(—) *K. Sienkiewicz.*

V.

28.

Odezwa Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie roztoczenia wspólnej pieczy nad dobytkiem narodowym.

Z chwilą objęcia władzy przez Rząd Polski sprawowanie opieki i zarządu nad mieniem narodowem należy do Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Zarówno jak we wszystkich innych poczynaniach władz i w tej dziedzinie nieodzownem jest współdziałanie wszystkich czynników państwowych i społecznych, nadewszystko zaś pomoc samej ludności miejskiej i wiejskiej.

Najdonioślejsze znaczenie gospodarcze dla Państwa posiadają: lasy, dobra, gmachy i budynki państwowe wraz z inwentarzem żywym i martwym, oraz lasy i dobra donacyjne, majątki poduchowne, klasztorne i probostw prawosławnych, majątki ziemskie byłego Banku Włościańskiego i t. p.

Niezwłocznie po ustaniu okupacji Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych przedsięwzięło możliwe środki w celu objęcia dóbr tych pod swój zarząd, jednak, wobec trudności komunikacyjnych i pocztowych oraz innych przeszkód natury technicznej, zarządzenia Ministerstwa nie mogą być wystarczające.

Całe społeczeństwo dziś stanąć winno na straży mienia narodowego i chronić je przed zniszczeniem.

W przeświadczeniu, że usiłowania Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych w tej mierze znajdą czynne poparcie u tych, dla których drogą jest sprawa zabezpieczenia majątku narodowego, wzywam wszystkie urzędy gminne i powiatowe, wszystkie instytucje samorządowe i społeczne, oraz wszystkich obywateli, aby roztoczyli wspólną pieczę nad naszym dobytkiem narodowym i współdziałaniem swojem przyczynili się do ochrony jego całości.

Przybywającym na miejsce funkcjonarjuszom Ministerstwa należy ułatwiać objęcie urzędowania i nadal im dopomagać w wykonaniu trudnego i doniosłego zadania ochrony mienia narodowego.

Zaznaczam nadto, iż wszelkie dobro ruchome, jak surowce, materjały, inwentarze żywe i martwe i t. p., pozostawione przez byłe władze okupacyjne, winno być również dla Państwa Polskiego zabezpieczone.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych

(—) w z. *Janicki.*

„Monitor Polski" № 221. Warszawa, d. 5.XII-1918 r.

29.

Rozporządzenie Ministra Poczt i Telegrafów w przedmiocie nowej taryfy pocztowej i telegraficznej.

Od 10 grudnia 1918 r. obowiązuje następująca taryfa pocztowa i telegraficzna:

A. TARYFA POCZTOWA.

1. Listy zwykłe: do wagi 20 gramów — 25 fenigów, za każde zaś dalsze 20 gramów lub napoczętą część tychże—15 fen., maksymalna waga listów zwykłych prywatnych wynosi 250 gramów, zaś listów urzędów 1 kilogram. Listy prywatne winny być opłacone tuż przy nadaniu. Przy listach częściowo opłaconych oblicza się brakującą opłatę podwójnie; to samo dotyczy listów zupełnie nieopłaconych.

2. Pocztówki: a) pojedyncza pocztówka — 15 fenigów, b) pocztówka z odpowiedzią — 30 fen.

3. Druki; do wagi 50 gramów—10 fen., za każde zaś dalsze 50 gramów lub napoczętą część tychże — 5 fen. Maksymalna waga wynosi 1 kilogram.

4. Gazety: od każdego egzemplarza 5 fenigów,—wydania popołudniowe lub wieczorne, dołączane do wydania porannego i razem z niem wysyłane, wolne są od powyższej opłaty:

5. Papiery handlowe oraz próbki towarowe: do wagi 250 gramów — 25 fen., do 1000 gr.—1 marka. Maksymalna waga 1 kilogram. Druki, gazety, papiery handlowe i próbki towarowe muszą być opłacone tuż przy nadaniu.

Polecenie każdej z powyższych przesyłek listowych kosztuje 25 fen., należytość reklamacyjna—50 fen.

Pojedyńczą należytość reklamacyjną pobiera się również w tym wypadku, jeżeli reklamacja dotyczy dwóch lub więcej przesyłek, nadanych tego samego dnia, w tym samym urzędzie pocztowym, przez jednego i tego samego nadawcę i do jednego i tego samego adresata.

6. Listy wartościowe: opłata listów wartościowych składa się: a) z opłaty za polecenie, t. j. 25 fen., b) z opłaty od wagi listu, według taryfy dla listów zwykłych, t. j. do 20 gramów — 25 fen., a za każde następne 20 gr. lub część tychże—5 fen. i c) z opłaty od deklarowanej wartości listu, która to opłata wynosi: do 100 marek—25 fen., a za każde dalsze 100 marek lub część tychże—20 fen. Najniższa łączna opłata jednego listu wartościowego wynosi jednak 1 markę. Listy wartościowe prywatne dopuszczalne są narazie do wartości 1000 marek, urzędowe zaś listy wartościowe bez ograniczenia wartości.

7. Paczki. Dopuszczalne są paczki zwykłe, t. j. bez deklarowanej wartości, do wagi 10 kilogramów. Opłata wynosi: do wagi 5 kilogramów—2 marki, za każdy zaś następny kilogram, lub część tegoż—1 markę. Adres posyłkowy kosztuje 5 fen.

8. Przekazy: Opłata do 10 marek—40 fen., od 11 do 100 marek—70 fen., za każde zaś dalsze 100 marek—20 fen. Na jeden przekaz wolno przesłać najwyżej 600 marek. Blankiet przekazowy kosztuje 5 fen.

Listy wartościowe, paczki i przekazy muszą być opłacone tuż przy nadaniu.

B. TARYFA TELEGRAFICZNA.

1. Za krajowe depesze zamiejskie: za każdy nie więcej, niż 15 fenigów liczący — 20 fenigów, najmniej jednak za jedną depeszę—2 marki.

2. Za depesze miejscowe (miejskie) za każdy wyraz—10 fen., najmniej jednak za jedną depeszę 1 markę.

3. Za depeszę do państw ościennych za każdy wyraz po 50 fen., najmniej jednak za jedną depeszę—3 marki.

Za odpis depeszy po 1 marce od każdych 100 wyrazów, lub napoczętą część tychże. Za dalsze wysłanie depeszy pocztą 25 fen. markami pocztowemi na depeszy nadanej. Za skrócony adres telegraficzny 100 marek rocznie, do Nowego Roku zaś — 10 marek. Pokwitowania na nadane depesze wydaje się tylko na żądanie i za opłatą 25 fen. od depeszy. Za depesze pilne pobiera się potrójną opłatę. Agencje telegraficzne zatwierdzone przez Ministerstwo opłacają połowę taryfy normalnej.

C. TARYFA TELEFONICZNA.

a) Sieci lokalne: Opłata za abonament w obrębie 2 kilometrów od stacji centralnej przy ilości abonentów: do 100, od 100 do 500, wyżej 500.

1. Za aparat telefoniczny główny rocznie: 240 marek, 360 marek, 420 marek.

2. Za aparat dodatkowy rocznie: 75 marek, 120 marek, 180 marek.

3. Za każde 200 metrów lub część 200 metrów ponad 2 kilomeiry: 12 marek, 15 marek, 18 marek.

4. Za przeniesienie telefonu w tej samej posesji: 24 marki, 30 marek, 48 marek, za przeniesienie telefonu do innej posesji: 48 marek, 60 marek, 96 marek.

5. Za dodatkowy dzwonek: 18 marek, 18 marek, 18 marek.

b) Telefony międzymiastowe:

1. Opłata za rozmowę 3-minutową: w promieniu 25 kilometrow od stacji 1 marka, w promieniu do 50 kilometrów—2 marki, w promieniu 100 kilometrów — 3 marki, w promieniu 130 kilometrów—4 marki, w promieniu 200 kilometrów — 5 marek i za każde 50 kilometrów po 1 marce dodatkowo.

2. Za rozmowy pilne pobiera się potrójną opłatę.

3. Za wezwanie przez posłańca 1 markę.

Przepisy wykonawcze.

Na mocy uchwały Rady Ministrów pozamiejscowa korespondencja urzędowa wszystkich państwowych władz, urzędów i organów jest wolna od zwykłej opłaty należytości tak pocztowych, jak i telegraficznych. Korespondencja ta winna być zaopatrzona pieczęcią urzędową, numerem przesyłanych aktów oraz dodatkiem: „Sprawa Urzędowa—wolna od opłaty pocztowej“—i dotyczyć interesu państwowego, nie zaś prywatnego.

Narazie wznowione są we wszystkich urzędach pocztowych następujące czynności urzędowe:

1. Przyjmowanie i wydawanie zwykłych i poleconych przesyłek listowych, t. j. listów, pocztówek, druków, gazet, papierów handlowych i próbek towarowych.

2. Przyjmowanie i wydawanie listów wartościowych.

3. Przyjmowanie i wydawanie paczek zwykłych, t. j. bez deklarowanej wartości, oraz

4. Przyjmowanie i wydawanie zwykłych depesz.

Natomiast czynności przekazowe będą wznowione dopiero w najbliższym czasie, o czem wydane będzie osobne zarządzenie.

Równocześnie dołącza się wykaz urzędów pocztowo-telegraficznych, które zostały uruchomione do dnia 5-go grudnia 1918 r.

Minister Poczt i Telegrafów
(—) *T. Arciszewski.*

Warszawa, dnia 6 grudnia 1918 r.

30.

Wykaz terminów prekluzyjnych, ustanowiony w Ordynacji Wyborczej do Sejmu Ustawodawczego i w instrukcji do niej.

1918 r. GRUDZIEŃ 6.	Zarządzenie wyborów (ogłoszenie wyborów w Dzienniku Praw)	ust. 3 art. 15 Ord. i inst. do art. 15.

	Uwaga. Niezwłocznie po zarządzeniu wyborów prezes sądu okręgowego (obwodowego, krajowego) powołuje przewodniczącego głównej komisji wyborczej i jego zastępcę, o ile sam nim nie jest	p. a. instr. do art. 19.
GRUDZIEŃ 9.	Upływa termin zgłoszenia przez związki zawodowe w Warszawie i Łodzi akcesu na ręce przewodniczącego komisji głównej w sprawie wyboru członka tejże komisji od związków zawodowych . . .	p. b. instr. do art. 21.
GRUDZIEŃ 12.	Upływa termin zgromadzenia wójtów (względnie przewodniczących rad gminnych) w celu wyboru członków komisji głównej	instr. do art. 21 i 22.
	Uwaga. 1) Zawiadomienie wójtów i członków rady miejskiej o wyborach winno być uskutecznione na 3 dni przed posiedzeniem	art. 22 Ord.
	2) Protesty przeciwko wyborom należy wnosić do przewodniczącego głównej komisji wyborczej w ciągu 4 dni od dnia głosowania	art. 24 Ord.
	3) Protesty te rozstrzyga niezwłocznie Sąd Najwyższy	art. 24 Ord.
GRUDZIEŃ 13.	Upływa termin zwołania przez przewodniczącego komisji głównej zebrania przedstawicieli związków zawodowych w celu dokonania wyboru członka komisji głównej od tychże związków	p. b. instr. do art. 21.
GRUDZIEŃ 16.	Termin pierwszego posiedzenia głównej komisji wyborczej	p. a. instr. do art. 24.
GRUDZIEŃ 22.	Upływa termin ustalenia podziału gmin na obwody głosowania przez główną komisję wyborczą	instr. do art. 16.
	Uwaga: Główna komisja powinna niezwłocznie zawiadomić o tem naczelników gmin i członków komisji miejscowych. Naczelnik gminy niezwłocznie wyznaczy dla każdego obwodu lokal wyborczy i lokal urzędowy komisji miejscowej, a przewodniczący tej ostatniej oznaczy godziny jej urzędowania . . .	pp. 1 i 2 instr. do art. 16.
GRUDZIEŃ 26.	Upływa termin ogłoszenia przez główną komisję wyborczą we wszystkich gminach okręgu wyborczego dnia wyborów poselskich (26 stycznia 1919 r.), godzin głosowania, liczby posłów, którzy mają być wybrani, miejsca, czasu, sposobu i ostatniego terminu zgłaszania kandydatur poselskich, a wreszcie składu i lokalu urzędowego głównej komisji wyborczej	ust. 1 art. 16 Ord.
GRUDZIEŃ 26.	Upływa termin ogłoszenia w każdej gminie lub mieście podziału na obwody głosowania, wyznaczenia lokalu wyborczego, oraz składu i lokalu urzędowego i godzin urzędowych miejscowych komisji wyborczych.	ust. 2 art. 16 Ord.
GRUDZIEŃ 26.	Upływa termin dostarczenia przez naczelników gmin (względnie burmistrzów) komisjom miejscowym spisów obywateli, mających ukończone 21 lat	art. 32 Ord.

	Uwaga: Komisje miejscowe niezwłocznie przystępują do zbadania tych spisów i zatwierdzenia listy wyborców	art. 33 Ord.
Od 26 do 31 GRUDNIA.	Termin dla sporządzania przez komisję miejscową drugich egzemplarzy listy wyborców	p. b. instr. do art. 35.
GRUDZIEŃ 30.	Upływa termin zgłaszania na ręce przewodniczącego głównej komisji wyborczej kandydatur poselskich	art. 43 Ord.
GRUDZIEŃ 31.	Upływa termin przesłania głównej komisji wyborczej przez komisje miejscowe zatwierdzonej listy wyborców . . . . . :	art. 35 Ord.
OD 31 .GRUDNIA 1918 r. DO 5 STYCZNIA 1919 r.	Termin wyłożenia listy wyborców w lokalu komisji miejscowej i zgłoszenia reklamacji przeciwko tej liście	ust. 2 art. 35 Ord. i instr. do art. 36.
	Uwaga: 1) Najpóźniej nazajutrz po otrzymaniu reklamacji komisja miejscowa zawiadomi piśmiennie osoby, co do których wniesiono reklamacje	art 38 Ord.
	2) W przeciągu 3 dni od dnia doręczenia zawiadomienia osoby te mogą wnosić obronę na ręce komisji miejscowej	art. 39 Ord.
	3) W ciągu 3 dni komisja miejscowa rozstrzyga reklamacje	art. 40 Ord.
	4) W ciągu 48 godzin służy prawo odwołania się do komisji głównej od postanowień komisji miejscowej . . .	art. 40 Ord.
STYCZEŃ 2.	Upływa termin do składania przez grupy wyborcze oświadczeń, iż tworzą związek wyborczy . .	art. 47 Ord.
STYCZEŃ 3.	Termin zawiadomienia pełnomocników powyższych grup o dostrzeżonych przez główną komisję wyborczą brakach i wadach	art. 51 Ord.
STYCZEŃ 6.	Upływa termin usunięcia tych braków i wad . .	art. 52 Ord.
STYCZEŃ 7.	Upływa termin ostatecznego ustalenia przez komisję główną listy wyborców i rozesłanie jej komisjom miejscowym	art. 41 Ord.
STYCZEŃ 7.	Upływa termin ogłoszenia przez komisję główną list kandydatów na posłów	art. 54 Ord.
	Uwaga: Jednocześnie z ogłoszeniem listy listy kandedatów zarządzone będzie drukowanie kart do głosowania.	p. a. instr. do art. 69.
STYCZEŃ 16.	Upływa termin rozesłania przez komisję główną wyborczą komisjom miejscowym poprawionych i podpisanych list wyborców	art. 41 Ord.
STYCZEŃ 16.	Komisja miejscowa uzgadnia otrzymany egzemplarz list wyborczych z przysłanym przez główną komisję wyborczą poprawionym egzemplarzem .	instr. do art 41.
STYCZEŃ 21.	Karty wyborcze winny być w sprzedaży	ust. 5. art. 69 Ord.
STYCZEŃ 26.	Termin głosowania	art. 55 Ord. i nast.

Uwaga: Natychmiast po ukończeniu głosowania komisja przystępuje do obliczania głosów . . . . art. 75 Ord.

STYCZEŃ 29. Upływa termin ustalania wyniku głosowania na posiedzeniu głównej komisji wyborczej . . . . art. 80 Ord.

Uwaga: 1) Co najmniej na 24 godziny przed posiedzeniem członkowie komisji i pełnomocnicy grup wyborczych winni byc zawiadomieni o miejscu i czasie tego posiedzenia . . . . art. 80 Ord.

2) Niezwłocznie po ogłoszeniu wyniku głosowania mają być wystawione przez przewodniczącego głównej komisji wyborczej listy wierzytelne dla posłów art. 84 Ord.

LUTY 12. Upływa termin wniesienia protestów przeciwko wyborom . . . . art. 88 Ord.

Uwaga: Przewodniczący głównej komisji wyborczej ogłasza natychmiast po wniesieniu protestu i wyznacza 10 dni do podania zarzutów przeciwko treści protestu . . . . art. 89 Ord.

LUTY 12. Upływa termin sporządzenia przez Sąd Najwyższy wykazu wyborów zaprotestowanych i przesłania go do prezydjum Sejmu . . . . art. 95 Ord.

MARZEC 26. Upływa termin rozważenia przez Sejm ważności wyborów niezaprotestowanych. . . . . art. 96 Ord.

LIPIEC 26. Upływa termin rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy o ważności wyborów zaprotestowanych. . . art. 90 Ord.

Uwaga: W ciągu 15 dni od unieważnienia wyboru przez Sąd Najwyższy Minister Spraw Wewnętryny zarządzi wybór ponowny. . . . . ust. 1 art. 100 Ord.

Generalny Komisarjat Wyborczy.

31.

OBWIESZCZENIE.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych niniejszym podaje do wiadomości ogółu, iż w celu przygotowania kadrów urzędników komunalnych urządza specjalne kursy przy Wyższej Szkole Handlowej w Warszawie, Koszykowa 9. Program kursów jest dostosowany do wymagań i potrzeb czasu i ma na celu dać słuchaczom niezbędny zasób praktycznych wiadomości z zakresu życia komunalnego. Wykłady powierzono najlepszym siłom zawodowym stolicy. Warunki przyjęcia na kursy są następujące:

1) wiek od 21 do 40 lat;
2) 6-cio klasowe wykształcenie;
3) pewna praktyka w sprawach komunalnych.

Oprócz tego pożądane jest polecenie związku komunalnego, w obrębie którego kandydat zamieszkuje, (t. j. Rady miejskiej lub sejmiku powiatowego), lub Komisarza Rządu Ludowego. Osoby, już pracujące w samorządzie, o ile odpowiadają powyższym warunkom, będą przedewszystkiem przyjmowane na kursy.

Liczba miejsc określona została na 110. Zapisy przyjmowane będą do dn. 5-go stycznia 1919 r. Pożądane jest możliwie rychłe zgłaszanie się kandydatów.

Kursy trwać będą od dn. 8-go stycznia do dn. 9.go kwietnia 1919 r. W dniach 10—15-ym kwietnia odbędą się egzaminy. Zakończenie kursów nastąpi w dniu 16-go 1919 r. Nauka bezpłatna. Jedynie za przystąpienie do egzaminów, po przesłuchaniu wykładów i odbyciu zajęć praktycznych, każdy uczestnik kursów winnien wpłacić 25 marek.

Zapisy przyjmuje oraz bliższych informacji udziela w Sekcji Samorządowej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Nowy-Świat 69, III-e piętro, st. ref. W. Kozłowski.

Warszawa, 9 grudnia 1918 r.

Tłoczono w Drukarni Państwowej, Miodowa 20. 12.XII-18. 3223.